

Telegram

tíðindi.

Føroya Social-Demokrat.

København, den 12. December 1935.

Den færøske Delegation har forhandlet her med Ministrene Stauning, Kjærhøj, Bording og flere om færøske Spørgsmaal. Idag rejser Delegationen hjem med „Tjaldur“. Man har opnaaet Tilsagn om 400.000 Kroners Laan af Statens Fiskerifond, saa Fiskerne trods Afsætningsvanskelighederne kan faa Afregning allerede i Vinter. Hvad Afsætningen til Spanien angaar, henstillede Regeringen til at vise Taalmod, idet intet kan gøres, før de diplomatiske Forhandlinger indledes i Madrid i næste Maaned med Deltagere fra Færøerne. Man henstillede til Stauning, at de færøske Rederes og Fiskeres Organisationer fik Ret til at holde Justits ved Grønlandsfiskeriet, saa Ulovligheder ikke sker. Ministeren lovede velvillig Overvejelse heraf. - Måligvis startes allerede i Vinter et nyt Selskab med en Kapital paa 300.000 Kroner til Brydning af Kullene. Selskabet stiftes af Sagfører Mitens, Thorshavn, Købmand Mortensen, Tveraa, og Ingeniør Gernow, København.

luktur, tí ein renna, ið krókar allar vegir, er grom at typast, og typist hon, er hon ikki greið at finna aftur, tað skal nógv meira grevstur fyrri at finna hana, enn um hon gongur bein og liggur inni í einum væl skipaðum rennulað (drænings-system). Vit sláa tí fast beinan vegin sum avgjørt neyðugt, at veiturnar verða umællaðar, áðrenn nakað annað verður gjørt, soleiðis, at stykkið, ið velt verður hvørt árið, antin tað er stórri ella minni, ikki verður veitað upp fyrri seg, men verður skoytt uppí sum ein partur í eitt stórri rennulað, í eina stórri nýðyrkingarheild.

Vanligt hevur verið her hjá okkum, at allar veitur hava verið opnar; men nú í seinastuni gera menn meir og meir av at leggja

veiturnar luktur, at leggja rennur. Hetta er ein framgongd, og tað er eyðsæð nógv betri á mangan ymissan hátt, t. d. sparir tað jorð, tað ger tað lættforari at arbeiða, tað ger tað betri at ferðast eftir stykkinum, tað ger tað arbeiðandi við betri amboðum, o. s. fr. Hetta er tí fram-tíðarlagið, at leggja aftur til rennur alt tað, ið leggjast kann. Vit sláa tí fast sum rætt og salt, at ein veit, ið kann leggjast til rennu, skal ikki standa opin.

Veiturnar hava tí endamáls at turka jorðina, og tað má vera høvuðsætlanin at seta veiturnar so, at tær turka sum best. Fyrri at vita, hvussu vit skulu seta veiturnar, mugu vit tí kanna eitt sindur eftir, hvussu vatnið hevur seg í jorðini. (Framh.)

H. J. J.

„Overklassens Forpost mod Nord.“

Ofra og tíðint hevur ein ógvast yvir tey álop, ið »Dimmaletting« hevur gjørt á ríkisstýrið. Vit vistu ikki annað, enn at »Dim.« var »Danskhedens Forpost mod Nord«; men hetta galt bert soleingi, sum yvirklassin ráddi fyrri borgum í Danmark. Tað skuldi itíð: »Overklassens Forpost mod Nord«.

So skjótt sum arbeiðsklassin í Danmark kom til ráðið, fekk pípán eitt annað ljóð. »Dimma.« varð lodd við øllum óreinum, sum varð skotið út eftir ríkisstýrinum. Ein Dani segði við meg ein dagin, tá hann hevði lisið »Dimmaletting«: »Ved De, hvad vi i Danmark siger om »den Slags«? Vi siger Vrovl — færdig!« Tá hevði »Dimma.« skrivað: »Sambandspartiet er ikke i Stand til at vælte Regeringen.« Hvor skal siga, hevði »Dimma.« og hennara menn havt megi, sum teir høvdu vilja, so skuldi hon rudda Stauning og hansara menn av pollunum.

Alt tað illa, sum »Dimma.« finnur sær upp at siga um ríkisstýrið skrivur hon á donskum máli, og tessvegna fáa stórmans-bløðini í Danmark hesar greinar

at prenta upp aftur og tveita út um heila ríkið, okkum — Føroyingum — til stóra skomm og óbotandi skaða.

Fyrri stuttum fór harra Samuelsen niður til Danmarkar at arbeiða til frama fyrri Føroyar. Ja, tað segði hann sjálvur ið hvussu var, og hann segði ennú meira, at Stauning og hann vóru bestu vinir av verðini. Eftir hvat »Dimma.« skrivaði, so skuldi harra Samuelsen hava sagt á valfundinum í Tórshavn, at Stauning heldur vildi hava Andrass niður enn P. M. Dam. Av slíkum orðum máttu fólk fáa ta fatan, at Andrass nú vildi arbeiða saman við arbeiðsklassanum í Danmark. Ein má tí ógvast yvir at siggja, at Andrass ikki er meira enn sessaður í Keypmannahavn, fyrr enn sonur hansara, L. S., er farin at hvøla eina óhumskuna fyrr og aðra eftir yvir kroppin á Stauningi.

At »svara uppá alt tað, ið hr. L. S. førir fram, er ov drúgført. Eg skal bert nerta eitt sindur við tað, sum hr. L. sigur um Grønlandsmálið.

Tað er bæði sagt og skrivað, eisini av sambandsmonnum, at

allir Føroyingar standa samdir í Grønlandsmálinum. Vit javnaðarmenn hava altíð hildið, at tað er skeið, ífall Føroyingar klandrast sínámillum í Grønlandsmálinum. Hetta hava sambandsmenn eisini sagt og skrivað intil nú. Hvi skal nú klandur koma um Grønlandsmálið. Hava sambandsmenn einki annað valggagn? Ífall teir einki annað kunna finna, so máttu teir roynt at lagt.

Grønland mátti havt meira tydingur fyrri Føroyar, enn at teir fara at klandrast um tað og harvið volda, at har verður læst fyrri okkum; men nú kann L. S. ikki tiga longur. Nei, sannleikin er tann, at ríkisstýrið fullvælt veit, at teir føroysku javnaðarmennir krevja, at føroyskir fiskimenn skulu hava loyi at fiska allastaðni í Grønlandi, har fiskur er at fáa.

Vit krevja meira, enn harra Samuelsen hevur kravt; men eg vil ikki klandrast um hetta mál, og harfyri skal eg einki ilt siga um harra Samuelsen Grønlandspolitikk.

Teir Føroyingar, sum stemma við javnaðarflokkinn, hava ikki góðkent tann nú færd Grønlandspolitikk, soleiðis sum L. S. roynir at billa fólk inn. Neil Tessverri er Grønlandsstøðan ein donsk støða, eins fyrri allar flokkar í Danmark. Men hon hevur viðvíkjandi Føroyum eisini verið ein føroysk støða, eins fyrri allar flokkar í Føroyum.

Men fátækum Føroyingum liggur á hjarta ikki bert at fremja Grønlandsmálið, men øll mál, ið eru lívmál. Og tað veit ríkisstýrið, og tað vil fremja tey. Eg kann soleiðis nevna tey socialu málini t. d. ellisrentu, invalidu-rentu, arbeiðsloysisuttundning o. s. fr.

Hetta krevja javnaðarmenn; men sambandið og ikki minst sjálvstýrið setur fótur í spenn. Vit javnaðarmenn royna at sleppa Stauningi frá at hava Samuelsen niðri í Danmark. Hetta eydnaðist okkum ikki — tíverri; men nú stendur lögtingsval fyrri durum. Nú ræður um at fáa so mangar javnaðarmenn inn á ting, at ein javnaðarmaður kann koma niður í landstingið.

Klandurspolitikkur afturhaldsins hevur verið okkum til stóran skaða. Latum okkum fáa ein mann niður, sum vil arbeiða saman við ríkisstýrinum, og leggja alla orkuna á fyrri at fáa ellisrentuna hækkaða, invalidu-rentu og eina fyrri Føroyar hóskaði arbeiðsloysisuttundningsskipan og kostskúla, so fátæk born kunnu fáa atgongd til hægri lærdóm, og harvið fáa vit eisini nógv betur líkindi til at fáa fríari ræsur í Grønlandi.

J. H. Danbjørg.

Viðmerkingar.

„Dimmaletting“ ger upp.

Val stendur fyrri durum. Tað er ikki undarligt, um tey ymsku partini, flokkarnir — særliga um nervositeturin fer hendur at

skelva — royna at telja sum maðurin segði, aktivirnar og passivirnar fyrri at fáa eina mynd av, hvussu landið kemur at liggja, tá ið verður uppgjørt.

»Dimmalettingar« blaðstjórin sýnist í síni ætlan og manerian við passivunum og aktivunum at hava mist bæði vit — og minni ikki at tala um. Tá ið hann skal leggja mentu til í aktivunum hjá t. d. javnaðarmonnum, gloymir hann hana, meðan hann sýnir eina særliga væl útviklað evni til at fáa bæði tøl og mentu til sambandið har, ið tað so eyðsýnliga hevur tapl »gevinstin« — umber okkum, men tað kastaði einatíðina yvir háls og herðar í lotlarinum, og tá fekk tað alt til »gevinstin«, vanin gongur aftur! At »gevinstin« var ein »fata morgana«, ein luftspegling, nakað sum aldrí kom longur enn til »mundi, skuldi, hevði verið«, um ikki tað var »roykur og eingin grinde«.

Men tann æraði blaðstjóri, hann ikki bert gloymur mentuna hjá javnaðarmonnum. Hann heinleidis rongir tolini, rongir aktivurnar, ja, ger tær til passivur. Soleiðis loyvir hann sær heinleidis at ljúga, (læt okkum nýta orðið ósannheit, tað er vakrari, sámligari. Blaðið hevur jú viljan til at vera . . . tað prógvar Guðs orðið hvønn leygar-dag — at tað kortini l. sum rævnurin, er vist av berum vana). Tað, ið skuldi sigast, var, at hesin — vit siga ikki nekturin — loyvir sær at »vara upp« við ósannindum um ministerið, at tað skal hava avvist javnaðarmanna inntøkuuppskot, einkar-solumálini. Nógv kann fyrigvast einum feuppatientti — at blaðstjórin á »Dimmaletting« hevur feup, er jú eyðsýnligt og for-stálligt, men vit halda kortini, at her er nakað nógv avgjørt, ella má patienturin vera so ringur, at hann má leggjast við varma-dunki og hosuni um hálsin — dunkin skal hann sjálvandi ikki hava um hálsin — varmin er eisini góður fyrri líktorn. Tað má forrestin vera eitthvørt illavorði líktorn, ið hevur pín blaðstjóran. Okkurt ræðuliga ringt má tað vera, tá ið hann gongur so frá »konseptunum«, at hann ennúta við rámastu lygnum ger tað av við javnaðarmenn í eina »ærværdigari« oddagrein, »en Spidsartikkel«.

Vit eru fólkaligir. Lat okkum spæla lækni og ikki dómari ella flongjari. Lat okkum strúka »Dimma.« yvir hennara feup-sjúka enni, spakuliga og varliga, allrabest við einum ísumslag — ísur kann kanska líva hana upp, tá ið hann kemur frá okkum — og so skulu vit teska, tutla henni í oyra sum ein ævigan sannleika, at ministerið als ikki hevur avvist javnaðarmanna inntøku-uppskot men tvørturfmóti líkið væl ímóti teim, so væl, at tað bað lögtingið koma við einum posetivum uppskoti, sum ein meirluti var samdur um.

»Sandheden i Ære!«

K. F. U. M.

Søndag: Hjemligt Samvær.
Mandag: Læsestue.
Onsdag: Mindsteafdelingen
Kl. 6. Ungdomsafdelingen Kl. 8.
Torsdag: Bibeltime.
Fredag: Yngsteafdelingen.
Børnehaven er aaben hver Søndag.

Konsert.

Í morgin verður (sum tað fram-gongur av lýsing aðrastaðni í blaðnum) konsert, og harri J. Waagstein stífar fyrri henni. Hansara hugur til sang og musikk hevur altíð verið stórur, og hann er væl eisini tann av okkara monnum, ið hevur ofrað mest fyrri at fremja sanginteressu í Føroyum. Tí vilja vit halda, at bert hansara navn sum stýrari av konsertini er tryggjan fyrri, at har er nakað virkliga gott at hoyra. Programmið er ógviliga fjølbroytt. Vónandi verður nógv fólk at lýða á, tí vit vita frá fyrr, at hetta sangkórið syngur ófara væl.

Bøkur.

Eitt gott dømi um, at hin føroyska ljóðin mennist er, at bókmenturnar vaksa á hvørjum ári. Nú undan jólum eru komnar 4 nýggjar bøkur: Sverre Paturs-son: »Fuglar og fólk«, Hans A. Djurhuus: »Traðarbøndur«; — hesar bøkur gevur varðin út. Her umframt »Jól í Føroyum« og »Færøerne« av J. F. Jacobsen. Hesar bøkur verða ummældar seinni.

Vøkur jólakort.

Jacob Olsen hevur teknað jólakort, sum fáast í Hjalmar Jacobsens Bókahandli. Hetta eru sera vøkur kort, og so eru tey litad. Myndirnar eru av føroysk-um landslagi, útsýni yvir oyggjar og firðir við rættum jóladámi yvir sær. Her eru bygðaløg við hugnaligum gomlum húsum, har ges og dunnur ganga og tvagga í túninum. Hetta eru av vakrastu jólakortum.

Jólablaðið.

Vit ætla jólablaðið at koma út mánadagin 23. (so kemur einki blað leygar dagin). Lýsingar til jólablaðið megu vera okkum í hendi seinast friggjakvöldið 20.

Postgangen í Jule-perioden.

»Smiril« sejlur:

21. Thorshavn—Sand—Skue—Trangisvaag—Vaag.
22. Vaag—Trangisvaag—Kvalbo—Skaalevig—Thorshavn.
23. Thorshavn—Fugleford—Lervig—Klaksvig—Thorshavn.
Ruten Fugleford—Andefjord—Eldevig—Funding—Gjov besør-ges udført ved Motorbaad fra Fugleford.
24. Thorshavn—Skaalevig—Trangisvaag—Vaag.